

ชื่อวิทยานิพนธ์ การมีส่วนร่วมของครอบครัวชาวประมงในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและ
สิ่งแวดล้อมทะเลสาบสงขลา

ผู้วิจัย นายนฤทธิ์ ดวงสุวรรณ ปริญญา ทักษะการเกษตรมหาบัณฑิต(การพัฒนาคือครอบครัวและสังคม)

อาจารย์ที่ปรึกษา (1) รองศาสตราจารย์ ดร.สุพร เตียนสลาย (2) รองศาสตราจารย์ บำเพ็ญ เขียวหวาน
ปีการศึกษา 2549

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) วัดระดับการมีส่วนร่วมของครอบครัวชาวประมงในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมทะเลสาบสงขลา และ (2) ศึกษาเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมทะเลสาบสงขลาของครอบครัวชาวประมงที่มีลักษณะปัจจัยของครอบครัวที่แตกต่างกัน

การวิจัยครั้งนี้ใช้รูปแบบวิจัยเชิงสำรวจ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ เป็นครอบครัวชาวประมงริมทะเลสาบสงขลาตอนล่าง จำนวน 361 ครอบครัว โดยการสุ่มตัวอย่างแบบโควต้า แบ่งตามพื้นที่ เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้เป็นแบบสัมภาษณ์ที่จัดสร้างขึ้น การวิเคราะห์ข้อมูลใช้คอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว และเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ด้วยวิธีการของเชฟเฟ

ผลการศึกษาพบว่า ครอบครัวชาวประมงริมทะเลสาบสงขลามีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมทะเลสาบสงขลาในระดับต่ำ ฝ่ายพ่อมีส่วนร่วมมากกว่าฝ่ายแม่ กิจกรรมที่ครอบครัวชาวประมงเข้าไปมีส่วนร่วมมากน้อยตามลำดับคือ กิจกรรมการจัดทำเขตอนุรักษ์พันธุ์สัตว์น้ำ กิจกรรมการปลูกป่าชายเลน กิจกรรมการปล่อยพันธุ์สัตว์น้ำ กิจกรรมการกำจัดขยะมูลฝอย และกิจกรรมการจัดระเบียบเครื่องมือประมง ส่วนขั้นตอนหรือกระบวนการมีส่วนร่วมที่ครอบครัวชาวประมงเข้าไปมีส่วนร่วมมากน้อยตามลำดับ คือ ขั้นตอนการได้รับผลประโยชน์ ขั้นตอนการวางแผน ขั้นตอนการร่วมปฏิบัติและขั้นตอนการติดตามและประเมินผล ระดับการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมทะเลสาบสงขลาของครอบครัวชาวประมง มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เมื่อครอบครัวมีอายุของหัวหน้าครอบครัว การเป็นผู้นำชุมชนของสมาชิกครอบครัว การเป็นสมาชิกกลุ่มสังคมของสมาชิกครอบครัว การเปิดรับข้อมูลข่าวสารของครอบครัว ความสัมพันธ์กับภายนอกของสมาชิกครอบครัวและการยอมรับนับถือจากบุคคลอื่นของสมาชิกครอบครัวฝ่ายพ่อ แตกต่างกัน

คำสำคัญ ครอบครัวชาวประมง ทะเลสาบสงขลา การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

Thesis title: The Participation of Fisherman's Families in Natural Resources and Environment Conservation of Songkhla Lake

Researcher: Mr. Narit Doungsuwan **Degree:** Master of Home Economics (Family and Social Development);

Thesis advisors: (1) Dr. Suraporn Siansalai, Associate Professor; (2) Mr. Bampen Kiewwan, Associate Professor; **Academic year:** 2006

ABSTRACT

The purposes of this research were to (1) assess the level of participation of fisherman's families in natural resources and environment conservation of Songkhla Lake; and (2) compare the levels of participation in natural resources and environment conservation of Songkhla Lake of fisherman's families with different family factors.

This study employed a survey research design. The research sample consisted of 361 fisherman's families residing in coastal areas of lower Songkhla Lake, obtained by quota sampling classified by area. Data were collected by interviews based on the interview structure developed by the researcher. The SPSS computer program was employed for data processing and analysis. Statistics employed for data analysis were the percentage, mean, standard deviation, t-test, one-way ANOVA, and Scheffe's method for pair-wise comparison.

Research findings revealed that fisherman's families in the coastal area of Songkhla Lake participated in natural resources and environment conservation of Songkhla Lake at the low level. Fathers participated more than mothers. Activities that fisherman's families participated as ranked from the highest to the lowest participation levels were the following: the aquatic animals conservation area demarcation activity, mangrove forest planting activity, aquatic animal species release activity, garbage disposal activity, and fishery tools categorization activity. Meanwhile, the participation steps or participation procedures in which fisherman's families participated as ranked from the highest to the lowest participation levels were the following: the receiving of benefits step, planning step, practice participation step, and monitoring and evaluation step. Levels of participation in natural resources and environment conservation of Songkhla Lake were found to be significantly different, at the .05 level, for fisherman's families with differences in the following family factors: the age of family head, community leadership of family members, social membership of family members, access to information, relation to outsiders of family members and respects from other people given to the father side family members.

Keywords: Fisherman's family, Songkhla Lake, National resources and environment conservation